

פסטיבלים

לראות בירושלים

130 סרטים. כמה מרתקים.

כמה מעניינים. וכמה

מיותרים. ובניגוד לשונים

האחרונות - הרוסים הבאים

יש מי שחושבים שצריך להחליף את היונים המצוירות שעל כרזת הפסטיבל בירושלים בחמור לבן. ימת-המשיח הגיעו ואין יפה מסינמטק ירושלים לקבל אותו לשורותיו. אין ספק, עצם העובדה שהרוסים עונים בפעם הראשונה במיברק רישימי שעליו תתום אלכסנדר סמירנוב, יושביראש איגוד הקולנוענים בברית המועצות, זה כבר נס משמייים. בעבר, היו הרוסים מחייכים יפה לישראלים שהתפקו על דלתור תיהם, מבטיחים הבטחות, אבל כשהגיע העניין לידי ביצוע לא היו טורחים אף לענות על המיכ- רקים שנשלחו אליהם.

לא ברור מי האחראי לשינוי השנה. האם זהו הגלאסנוסט או שמא הפרסטריוקה, או שמא השי- חות הסודיות של ארוארד שוונאדזה. הרוסים - לא רק ששלחו מיברקים, אלא אף הבטיחו לבוא לירושלים.

אם חלק מן ההבטחות יקויימו - דינו. ואם חלק מן ההבטחות שהובטחו, אכן יוקרנו, תהיה הזדמנות לישראלים היושב בציון לטעום משהו מן הסרטים שהיוו את החדשות הקולנועיות של השנה האחרונה.

כבר כברלין 1987 עורר חמא של גלב פאנפילוב התרגשות רבה. כמה שנים לא שופתו עין אדם. לא בארצו, ולא מחוצה לה. שהרי איך יכלו הרוסים לעכל סרט המדבר על יובש ומשבר בספרות ובסופרים ועוד לסכול הפיאנר ציוני ומפוקפק, כשאחד הגיבורים מצהיר שנשבר לו מברית-המועצות והוא עולה לישראל?

פסטיבל ברלין הקרין הפורום של הקולנוע הצעיר, הרחק מן המון הסוער ועם מתרגם לחשן, סרט נפלא של הבימאית קירה מורטובה, ששמה לא היה מוכר עדיין במערב. השמועה כבר הילכה לה מאליה. מורטובה היא אשת-מיקצוע נפלאה שנבצר ממנה לעבוד 20 שנה. הסרט פרידה ארוכה, שעבר תלאות רבות והוחבא מתחת למיטתה של השחקנית הראשית ובמקומות סוריים אחרים, סוהר מאז והיה לחמרת הפסטיבלים, ואילו מורטובה עצמה סיפרה

יכול לראות את הרכבת נכנסת ליפו במצלמתו של לומיאר מ-1895, ולעבור לפנינה כמעט ארכיונית, בהתחשב בעובדה שאורי זוהר עבר לעולם אחר, הלא היא חור בלבנה.

ועוד המלצה: אם באמת תגיע לירושלים הגברת-לשעבר של פרנסואה טריפו המנוח, פאני ארדאן, ארוכת-הגפיים ועצובת-העיניים, כראי הרבה יותר לראות אותה מאשר את הסרט שבו היא מככבת, סירטה של מארגרתה פון-טרותה שזווג אחיות. אנטון צ'כוב אולי רענו, אבל פון-טרותה בהחלט מיושנת.

סירטה של ג'יי בירקין, זה שעשה בעלה, ז'אק דואיון, קומדיה, הוא בהחלט מיותר. הישמר מימין של בירקין וז'אן-לוק גוראר הוא מסקרן בעיקר מפני שטוענים כי גוראר חושף בו בראשונה חוש-המור ביד נדיבה, ואילו יופיים של שני סרטיה האחרים של בירקין, נ'ין ב. מאת אוניס ו. וקונרפו מאסטר מיתמצת בצילום המעולה של גורית אביב.

ואם מדובר ב-130 וכמה סרטים, אפשר להניח שיש כמה מרתקים, כמה מעניינים, וכמה מיותרים. זה אופיו של פסטיבל וכל אחד זכאי לנהוג בו כמו בחתונה שבה יש מיוגון בעמידה. לטעום, אם זה מוצא חן, להמשיך ולאכול. אם לא, לשים בשקט את הצלחת כשאישי לא רואה, ולטעום מהמנה הבאה.

עדנה סינרו

במחווה קולנועית שנערכה לה בפסטיבל לוקארנו, שהיא חשה כסינדרלה. בלוקארנו הוצג גם סרט מצויין אחר שלה - פנישות צרות. אין זה פלא איפוא שבפסטיבל קאן האחרון הוצג סרט לא-גמור של מורטובה (בין האבנים האפורות) ואם כי היו בו סמלים אין ספור, והסתום עלה על הברור, אפשר היה רק להצטער מאוד על שאשה מוכשרת כליכך נבלמה באיוולת רבה כל-כך.

אלכסנדר אסקולרוב, שלבואו מצפים בכיליון עיניים, הואשם שסירטו הקומיסרית שרת את הצינונות. ואמנם, קשה לתאר סוכן טוב יותר ליהדות מסירטו, המתאר בשפה קולנועית עשירה ופיוטית כיצד מגלה קומיסרית קשוחה את נשיותה, והופכת לאדם אחר. כשהיא יולדת את ילדה בבית יהודי הם, מאחורי הגדרים הצוערים בסך במהפיכת אוקטובר. ורחמנא ליצלן - הגיבור היהודי, שמשחק אותו השחקן הלא-יהודי רולן ביקוב, מצהיר על רקע הפוגרום הממשמש וזא - שרק אם תהיה ליהודים מרינה, יקץ הקץ על האנטי-שמיות!

מלבד זאת, מי שרוצה להיזכר באלטע-זאכן המשובחים ביותר של עולם הקולנוע, שלא יתבייש ויתרכן, הרחק מן התגליות והפוליטיקה האקטואלית, בריאטה של פראנק אפרה. זה לא רק מחנך, אלא גם משעשע.

מי שרוצה לבקר בשוקי-הפשפשים הישראלי,

יום הדין

התגלית האחרונה בשטח הסרט התעודי בעולם, היתה האסכולה הבלטית, וסרט זה הוא הנציג הבולט שלה. מעקב צמוד של קרוב לשנתיים, אחרי נידון למוות, הופך להתקפה מוחצת על עונש-המוות וביקורת חברתית על תופעות בלתי-סימפטיות שהן חלק מן המציאות בברית-המועצות. הבני

ואלרי דולגוב - נידון למוות מאי היהודי-ליטאי הרץ פראנק יבוא עם הסרט לארץ (ברית-המועצות).

הקומיסרית

נונה מורדז'וקובה: מצפים לבימאי מצת אותה ומלמדת אותה מה פירוש חום אנושי. רבי-עוצמה (ברית-המועצות).

דוב הכסף ופרס-הביקורת של פסטיבל ברלין 1988. לפי סיפור של היהודי ואסילי גרוסמן, עשה הבימאי אלכסנדר אסקולרוב סרט שהצליח לאסור עליו לעבוד בברית-המועצות במשך 20 שנה. קומיסרית קשוחה, המובילה את גדודיה במהפכה האדומה נאלצת להישאר מאחור בשל הריונה. מישפחה יהודית מא-

תחי הגברת

ארמנו אולמי, חביב-הביקורת מאז ומתמיד, בעיקר אחרי עץ הקבקים, בסאטירה חברתית מעודנת ומאופקת על עימות בין העשירים לעניים. העשירים מסובים ליד שולחנה של גברת ישישה החוגגת את יום-הולדתה בסירה מרוחקת, ואילו העניים הם המשרתים הדואגים לכל צרכיהם. שעה

העשירים חוגגים - העניים משרתים אחת היתה מספיקה להעביר את כל המסר, אבל גם כך זה מהנה (איטליה).

תמא

אינה קוריקובה: מחכים לתסריטאי בסרט, כי בכוונתה לעלות לישראל, עלתה לסרט באיסור הצנוורה (ברית-המועצות).

הסרט שהתעכב שבע שנים, עד שנחשף כברלין 1987 וזכה בדוב הזהב. תסריט של אלכסנדר צ'רויני-סקי מספר על הניתוק שבין הספרות הרו-סית לבין העם הרוסי, כפי שהתבטא ביח"ס שבין שני סופרים לבני-הכפר שבו באו למוש. ניסיונות הסופרים ליצור קשר עם אנשי-הכפר עולים בתוהו. הכרזה של דמות

בת הנילוס

הו הסיאו הסיאן התחבב על חסידיה-קולנוע בעיקר בפסטיבלים. סירטו החדש יעמיד לפניכם אתגר רציני ביותר. סירטו העיזוני הראשון הוא מאופק יותר מקודמיו. נדמה כאילו בכוונה אין הוא מראה את המתרחש, אלא את תגובת הדמויות. במשך מחצית הסרט קשה לקשור את הקצוות, ומי

תעלומה כדאית: הו הסיאו הסיאן שיאבד את סבלנותו בטרם עת, יתאכזב. מתאים לבעלי סבלנות (טאיוון).

פרידה ארוכה

זינאיידה צ'רקו: אילו נתנו לה להמשיך ולהתפתח, תחת נלדות אותה (ברית-המועצות).

סרט נוסף שהוצא מן המקרר אחרי 16 שנים. עימות בין מתורגמנית לבין בנה המתבגר על רקע אודיסה של תחילת שנות ה-70. בימיו, צילום, עריכה ומישיח מלאי דימיון והשראה. סרט אותנטי ונוגע ללב. ממש כואב הלב לחשוב למה הבימאית קירה מורטובה יכולה היתה להגיע אילו נתנו לה

בלוז אופרת פקין

צוי הארק מתמחה בפארודיות של סיג-נונות מקובלים. הפעם הוא עושה סלט מר-עון מסירטי קונג-פו, מלודרמות אוריינט-ליות וסרטים פוליטיים, בסרט שהוא גדוש פעילות מן הרגע הראשון ועד הרגע האחרון ואסור לקחת אותו ברצינות אפילו לשניה אחת. התעלולים והמעלולים לא היו מביני

יפהפיות פקין: סלט של קונג-פו שים גם את ברוס לי. לא משעמם אך גם לא רציני (הונג-קונג).

חרטה

אטנדיל מאחרדזה: סטאלין והיטלר בפסטיבל קאן, לפני שנה, הוא זכה למרס מיוחד (ברית-המועצות).

מי כמו הגרוזים יודע מי היה יוסף סטאלין ומהו סטאליני-זם? סאטירה פרועה, משולחת-רסן וחסרת-פשרות על דמות הדומה להמליא לחבר דז'ז' גושווילי. הסרט הופק כסרט-טלוויזיה, או לם אולמני-ההסרטה סירבו לאשר את צילוי-מו. גם הוא המתין כמה שנים במקרר, עד לבוא הגלאסנוסט, ששיחרר אותו מכבליו.